
Wilczyce, st. 10, gm. loco, woj. świętokrzyskie, AZP 88-73/10

Informator Archeologiczny : badania 33, 14-15

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

cheologii z Poznania. Finansował GKZ w porozumieniu z Lubuskim WKZ w Zielonej Górze. Drugi sezon badań.

Kontynuowano zabezpieczanie krawędzi piaśnicy między zbadanymi w ubiegłym sezonie dwoma jej odcinkami w części południowej „dzikiej” żwirowni. Założono w tym celu sześć wykopów (tożsamy z ćwiartkami o wymiarach 5 x 5 m jako podstawową jednostką eksploracyjną). Z powodu „nałożenia” siatki wykopów na nieregularną krawędź wywierzyła ich realne wymiary (i zarazem powierzchnia) były zróżnicowane. Natomiast w związku ze stwierdzeniem w ubiegłym sezonie w jednym z wykopów schyłkowopaleolitycznej krzemienicy (uchwyconej częściowo) założono następny wykop (sąsiedni) w celu zbadania całej krzemienicy wraz z pewnym kontekstem.

W ramach kontynuacji inwentaryzacyjnego rozpoznania zasięgu stanowiska, szczególnie w kierunku zachodnim, tj. w stronę występującego u podnóża wydmy zabagnionego (zatorfionego?) starorzecza Obry, wykonano w dwóch osiach 38 otworów – sond (użyto spalinowego świdra stosowanego w uprawach leśnych), a wyrzucona na powierzchnię ziemia z odwiertów była we wszystkich przypadkach przesiewana przez sito, przynosząc liczne znaleziska ułamków ceramiki i krzemieni.

W sumie badania wykopaliskowe prowadzono w ramach siedmiu wykopów o efektywnej powierzchni badań 157,5 m². Miąższość nawarstwień wynosiła średnio około 1,2 m, a nagromadzenie obserwacji oraz wysoka frekwencja ruchomego materiału zabytkowego wymusiła prowadzenie eksploracji w ramach szeregu (do 15) warstewek mechanicznych (5/10 cm). W partiach spągowych lub w uzasadnionych sytuacjach stosowano eksplorację w ramach siatki metrowej wraz z przesiewaniem warstwy przez sito. W trakcie badań wyróżniono ponadto 62 obiekty nieruchome – wszystkie o charakterze osadowym (jamy, paleniska i przede wszystkim dołki posłupowe).

Pozyskano ponadto liczny ruchomy materiał zabytkowy – około 7000 źródeł, w tym około 2900 fragmentów ceramiki, około 2200 krzemieni, około 1800 grudek polepy oraz mniej liczne kości i inne znaleziska i próbki.

W trakcie wstępnego przeglądu materiału ceramicznego i krzemiennego potwierdzono wyróżnione w pierwszym sezonie dominujące jednostki kulturowo-chronologiczne:

- osadę kultury łużyckiej (zaobserwowano fragmenty naczyń charakterystyczne dla schyłkowych faz tej kultury, bądź już nawet dla kultury pomorskiej – w przypadku potwierdzenia tej obserwacji byłaby to kolejna jednostka);
- obozowiska schyłkowopaleolityczno-mezolityczne (o czytelnym zróżnicowaniu kulturowo-chronologicznym);
- ponadto zaobserwowano śladowe ilości materiałów neolitycznych (kultura pucharów lejkowatych) i schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowych (kultura ceramiki sznurowej?), a także kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego oraz pojedyncze ułamki ceramiki wczesnośredniowiecznej i nowożytniej (zapewne efekt swoistego „zaśmiecenia” pól uprawnych przez mieszkańców pobliskiej wsi).

Dokumentacja badań i materiały zabytkowe znajdują się w Muzeum w Międzyrzecz.

Planowana jest kontynuacja badań.

Tanowo, st. 3, gm. Police, woj. zachodniopomorskie, AZP 28-04/3 – patrz: neolit

WILCZYCE, st. 10, gm. *loco*, woj. świętokrzyskie, AZP 88-73/10

- obozowisko ludności kultury magdaleńskiej (późny paleolit)
- ślady osadnictwa ludności kultury mierzanowickiej (wczesna epoka brązu)

Ratownicze badania prowadził Jan Fiedorczuk. Finansował Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie i WKZ w Kielcach. Drugi sezon badań stacjonarnych. Badaniami objęto powierzchnię 23,5 m², w tym 9 m² to wykop, którego eksplorację rozpoczęto w roku ubiegłym.

Badania stanowiły kontynuację prac z roku 1998. Eksplorowano wypełnisko klina mrozowego zawierające zabytki archeologiczne oraz obszar przyległy. Pozyskano ponad 3560 zabytków ruchomych, w tym ponad 2800 wykonanych z krzemienia (głównie drobnych odłupków, łusek i odpadków), 268 zabytków kościanych, 1427 fragmentów drobnych kości, grudki ochry, kilkadziesiąt kamieni, muszle i 4 fragmenty ceramiki. Wśród wyrobów krzemiennych wyodrębniono 7 rdzeni, 100 narzędzi oraz 103 odpadki z produkcji narzędzi (głównie rylczaki). Wśród kości dominowały szczątki konsumpcyjne, głównie nosorożca, konia, renifera i lisa polarnego. Wśród wytworów kościanych wystąpiły ostrza, w tym typu *sagaies*, pałeczka i płytki z kości słoniowej, szydło i igły.

Odkryty inwentarz kościany i krzemienisty wskazuje na przynależność zespołu z Wilczyc do kultury magdaleńskiej i może być wstępnie datowany na interstadiał Bölling. Poza tym, w warstwie ornej znaleziono pojedyncze fragmenty ceramiki i wyroby krzemienne, które należy łączyć z wczesnym okresem epoki brązu, najpewniej z kulturą mierzanowicką.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie.

Badania będą kontynuowane.

ZAKRZÓW, st. 6, gm. Stryków, woj. małopolskie, AZP 107-54/57

Badania sondażowe, prowadzone w czerwcu przez mgr. Jacka Reyniaka. Finansował inwestor prywatny. Przebadano obszar około 100 m².

Pierwotne oznaczenie chronologiczne stanowiska z badań powierzchniowych w 1976 i AZP w 1986 wskazywały na okres schyłkowego paleolitu i okres lateński.

Materiały oraz dokumentacja są przechowywane w Muzeum Archeologicznym w Krakowie.

Badania nie będą kontynuowane ze względu na wynik negatywny.

ZREBICE, Jaskinia Komarowa, st. 5, gm. Olsztyn, woj. śląskie, AZP 88-50/41

- obozowisko jaskiniowe (środkowy i schyłkowy paleolit)
- neolit (cykl wstęgowy)
- epoka żelaza
- średniowiecze
- nowożytność

Wykopalskowe badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 19 lipca do 10 września przez mgr. Mikołaja Urbanowskiego (autor sprawozdania, Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Państwowy Instytut Geologiczny). Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Państwowy Instytut Geologiczny, WKZ. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 0,15 ara.

Kontynuowano rozpoznanie namuliska jaskini oraz rozpoczęto badania tarasu przed jaskinią. W wyniku badań zarejestrowano złożoną stratygrafię namuliska jaskini, rozpoznanego do około 2,7 m głębokości od współczesnej jego powierzchni. Poza bardzo licznymi znaleziskami paleontologicznymi (kilka tys. fragmentów kości zwierzęcych), dającymi obraz zestawu paleofauny w różnych okresach, pozyskano ubogi zestaw materiałów archeologicznych umożliwiających określenie przynależności chronologiczno-kulturowej zespołu paleolitycznego oraz faz zasiedlenia Jaskini: środkowy paleolit z zabytkami o charakterze mustiresko-lewaluaskim), schyłkowy paleolit, neolit (cykl wstęgowy), epoka żelaza, średniowiecze, nowożytność.

Badania będą kontynuowane w celu pełnego rozczytania stratygrafii stanowiska, w tym relacji pomiędzy nawarstwieniami namuliska jaskini i tarasu przed jaskinią.